

14.12.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**14 Aralık 2020
Pazartesi**

14.12.2020

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

14 Aralık 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Haliç Üniversitesi Sürdürülebilir Enerji Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— İstanbul Rumeli Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitimde Mükemmeliyet Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Nişantaşı Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Yaşar Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Yüksek İhtisas Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

14.12.2020

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Kafkas Üniversitesi Bilişim Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kocaeli Üniversitesi Aritmi, Elektrofizyoloji ve Kalp Pili Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- OSTİM Teknik Üniversitesi Girişimcilik ve Liderlik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

Başkent'te pandemi döneminde sanayi ve ticaret değerlendirildi

Ankara'da ticaret ve sanayi temsilcileri, düzenlenen toplantıda yaşanan pandemi sürecinde ticari sektörlere ait yürüttükleri çalışmaları ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek projeleri ele aldı.

Ankara Kent Konseyi (AKK) Sanayi ve Ticaret Çalışma Grubu'nun çevrimiçi olarak organize ettiği "Pandemi Döneminde Ankara'da Sanayi ve Ticaret" konulu toplantıya Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, Ankara Sanayi Odası (ASO) Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve Ankara Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz ve OSTİM Organize Sanayi Bölgesi (OSTİM OSB) Başkanı Orhan Aydın katılarak konuşma yaptı. OSTİM Sanayici ve İşinsanları Derneği (OSİAD) Başkanı, Sanayi ve Ticaret Çalışma Grubu Sözcüsü ve ATO Yönetim Kurulu Üyesi Süleyman Ekinci'nin moderatörlüğünde başlayan toplantıda konuşan ATO Başkanı Baran, 7 milyar insanın hep birlikte korona virüs salgınıyla uğraştığı bir dönem yaşandığını belirterek, sağlıktan ticarete kadar bütün ezberlerin bozulduğunu söyledi. Baran, "Çoğu işletme pandeminin hızla yayılmasına engel olmak için geçici olarak faaliyeti durduruldu. Kira ve diğer giderleri devam eden işletmeler ciro yapamamak nedeniyle büyük sıkıntılara maruz kaldı" dedi.

Baran, bu süreçte ATO olarak üyelerin hak ve menfaatlerini korumak için çalışmalar yaptıklarını, üyelerin talep ve önerilerini ilgili kurum ve kuruluşlara ileterek çoğunluğu için olumlu geri dönüşler alınmasına katkı sağladıklarını anlattı. Baran, son olarak İçişleri Bakanlığı genelgesi ile hizmetleri gel-al ve paket servis ile sınırlandırılan yeme-içme sektörünün Hayat Eve Sığar (HES) kodu ile yeniden faaliyete geçme talebini kamuoyuna aktardıklarını söyledi. Baran, "Kapatılan firmalar gel-al ve paket

14.12.2020

servisle yalnızca çok küçük bir iş hacmiyle çalışıyor. HES koduyla bu firmalarımızın açılmasını talep ediyorum. Devletimiz kuralları koysun, yapılması gereken her şeyi yapalım. Maske, masalar arası mesafe, ateş ölçümü dahil her şeye uyalım. Bu kurallara uymayanları ağır şekilde cezalandıralım ama lütfen 15 bini aşkın işletmeyi kapısına kilit vurmamak zorunda bırakmayalım. Lütfen destek verelim, HES koduyla bu firmalarımızı açalım” ifadelerini kullandı.

"Ankara'yı yatırım açısından cazip hale getirmemiz şart"

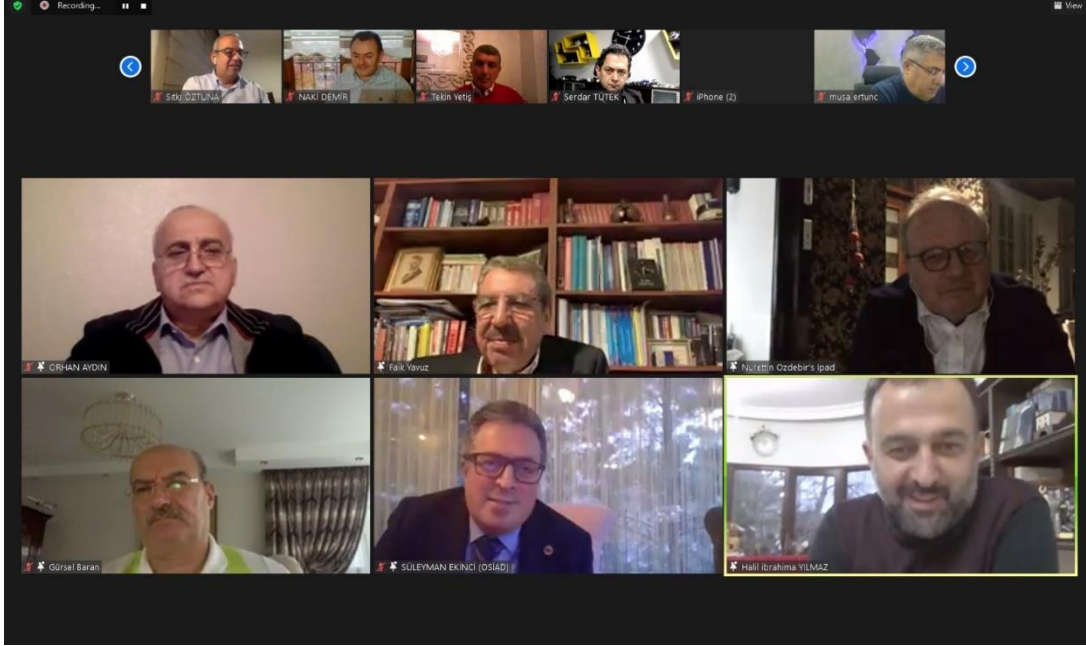
ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir de, yurt dışından gelen ürünlerin ulaşımında yaşanan sorunlar nedeniyle üretimin de büyük oranda etkilendiğini kaydetti. Özdebir, ithal edilen ürünleri Türkiye'de üreterek soruna çözüm olabileceğini ve bu konu için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile görüşeceklerini söyledi. Dünya ticaretinin geleceğini dikkate alarak planlama yapılması gerektiğine dikkat çeken Özdebir, Türkiye'nin bütün pazarlara yakın olması sebebiyle lojistik açıdan çok büyük bir avantaja sahip olduğunu dile getirdi. Özdebir, "Altyapımızı güçlendirmemiz lazım. Ankara'da yabancı yatırım yok denecek kadar az. Ankara'yı yatırım açısından cazip hale getirmemiz şart. Başkentte bir üretim ve kalite kültürü var. Üretici yüzümüzü dünyaya duyurmalıyız" diye konuştu.

"50 trilyon dolarlık ticaretin göbeğindeyiz"

TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve ATB Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz da, TOBB ve ATB'nin pandemi sürecinde üyelere yönelik yaptığı çalışmalardan bahsedip yapısal reformların hayata geçirilerek 2021'in yeni bir başlangıca çevirebileceğini belirtti. Yavuz, "Bu tip krizler yarın tekrar olmayacak diye bir şey yok, önemli olan ders çıkarmak. Biz dünyanın merkezindeyiz, her yere üç dört saatlik uçak mesafesiyle ulaşabilir konumda, 50 trilyon dolarlık ticaretin göbeğindeyiz. Belki de

14.12.2020

pandemi bu dönemde bize bu fırsatı kazandırır ve tabloyu olumluya çevirebiliriz” diye konuştu.

"Tarım ve hayvancılığı geliştirelim"

OSTİM OSB Başkanı Orhan Aydın, OSTİM bölgesinde üretimde bir durma ve aksamanın olmadığını, bin civarı firmanın e-ticaretle yurt dışı taleplere cevap verebilecek durumda olduğunu dile getirdi. Aydın, "Ankara olarak kendi kendimize nasıl yeterli hale gelebiliriz bunu konuşmalıyız. Ankara'da bin 400 civarı köy, kasaba var. Her sivil toplum kuruluşuna bir köy zimmetleyerek, bu köydeki tarım ve hayvancılığı geliştirelim. Ankara kendi kendine yeten bir kent haline gelsin" şeklinde konuştu.

"Yeni bir motivasyon, yeni bir başarı hikayeleri gerekiyor"

ATO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Ankara Kent Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı Halil İbrahim Yılmaz, konuşmasında bir kentin kahramanlarının üretkenler olduğunu ve ancak üretkenlerle birlikte emekçilerin de olabileceğini dile getirdi. Yılmaz, "Pandemi sürecinde birbirimizi daha çok dinledik, birbirimizden daha çok öğrendik ve önyargılar azaldı" dedi.

Katılımcıların alanlarında gerçekleştirdiği başarılı çalışmalarını örnek vererek bu başarının "adlanmış çalışma" kültürüyle gerçekleştiğine dikkat çeken Yılmaz, "Yeni bir motivasyon ve başarı hikayeleri gerekiyor. Yaşadığımız pandemi tecrübesinden sonra sizlerin tecrübe ve işe bağlılık kültürünüzle ve oluşturacağınız yeni hikayelerle çalışmaya hazırız" dedi.

Çiğ süt fiyatına 13 ay sonra 50 kuruş zam

Çiğ sütün referans fiyatı litre başına 2 lira 30 kuruştan 2 lira 80 kuruşa çıkarıldı. Yeni fiyat, 1 Ocak 2021'den itibaren geçerli olacak ve 4 ay sabit kalacak.

Ulusal Süt Konseyi'nin sektör paydaşları ile yaptığı toplantıdan sonra yüzde 3.6 yağlı ve yüzde 3.2 proteinli çiğ sütün referans fiyatını litre başına 2 lira 30 kuruştan 2 lira 80 kuruşa çıkarıldı. Açıklanan fiyat, 1 Ocak 2021'den 30 Nisan 2021 tarihine kadar geçerli olacak. Fiyat 4 ay sabit kalacak.

Çiğ sütün referans fiyatı 15 Kasım 2019'dan bu yana litre başına 2 lira 30 kuruş olarak uygulanırken piyasada oluşan ortalama fiyat 2 lira seviyesindeydi. Üreticiler uzun bir süreden beri maliyetlerin çok yükseldiğini ve fiyatın artırılması gerektiğini dile getirirken, Gıda Komitesi "enflasyonu artırır" gerekçesi ile fiyat artışı yapmadı.getiriyordu.

Fiyat maliyetin altında, üreticiyi memnun etmedi

Çiğ sütün üreticileri Ekim ayında yapılan toplantı öncesi referans fiyatın en az 3 lira olmasını talep etmiş ancak fiyat artırılmamıştı. Dün (11 Aralık) fiyat belirlemek için yapılan toplantının öncesinde açıklama yapan Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği(TÜSEDAD) Yönetim Kurulu, fiyatın en az 3 lira 66 kuruş olmasını talep etti. Açıklamada ayrıca fiyatın 15 Aralık'tan itibaren geçerli olması ve 3 ayda bir yeniden belirlenmesi talep edildi. Ancak bu talep kabul edilmedi. Açıklanan 2.80 liralık fiyat talep edilen fiyatın çok altında kaldı. Üreticiler bu durumda sütün

hayvancılığının sürdürülmesinin çok zor olduğunu ve inek kesiminin devam edeceğini ifade ediyor.

USK kendi verileriyle çelişti

Ulusal Süt Konseyi'nin açıkladığı fiyatla, üretim maliyeti arasında büyük fark oluştu. Konsey'in Kasım ayı itibariyle yayınladığı verilere göre, Kasım 2019'dan Kasım 2020'ye kadar mısır silajı fiyatında yüzde 51, yoncada yüzde 28, saman fiyatında yüzde 41, süt yeminde yüzde 59.6, çiğ süt maliyetinde yüzde 48.3 artış oldu. Konsey, çiğ süt maliyetinin yüzde 48.3 arttığını duyururken fiyat artışı yüzde 23 oranında yapıldı. Üretim maliyeti yüzde 48.3 artarken süt referans fiyatının yüzde 23 artırılması üreticinin zararına üretime devam etmesi anlamına geliyor. Ayrıca, açıklanan 2.80 liralık fiyat, referans fiyat. Çiftçinin ortalama fiyatı 2.5 liranın altında gerçekleşeceği için inek kesiminin devam etmesi bekleniyor.

Prim 40 kuruştan 30 kuruşa düştü

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından üreticilere litre başına ödenen 40 kuruşluk destekleme primi Ekim 2020'den, Nisan 2021 dönemine kadar 30 kuruş olarak uygulanacak. Ekim ayında yapılan toplantıda Ekim, Kasım, Aralık aylarında çiğ süt destekleme priminin 40 kuruş olarak uygulanması kararlaştırılmıştı. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli prim desteğini öne çekerek Temmuz, Ağustos, Eylül ayı primlerini 40 kuruştan ödeyeceklerini "müjde" olarak açıkladı. Temmuz ve Ağustos ödemeleri de 40 kuruştan yapıldı.

Daha önce Ekim, Kasım ve Aralık dönemi için açıklanan 40 kuruşluk destekleme primi 11 Aralık'ta yapılan toplantıda 30 kuruşa düşürüldü. Ayrıca Nisan 2021'e kadar da 30 kuruş olarak uygulanacak.

Çiğ süt tavsiye fiyatına litre başına 30 kuruş destek verilecek

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Ocak-Nisan 2021 için geçerli litresi 2,80 lira olan çiğ süt tavsiye fiyatına, Bakanlıkça litre başına 30 kuruş destek verileceğini bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanlığınca çiğ süt tavsiye fiyatları litre başına 30 kuruş destek verilmesi kararlaştırıldı.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, yaptığı açıklamada, Ulusal Süt Konseyi (ESK) tarafından açıklanan çiğ süt tavsiye satış fiyatına verilecek desteği duyurdu. Pakdemirli, "Ulusal Süt Konseyi 2021 Ocak - Nisan ayları için geçerli çiğ süt tavsiye satış fiyatını 2,80 lira/litre olarak açıklamıştır. Bakanlığımızca da aynı dönemde çiğ süt desteği 30 kuruş olarak uygulanacaktır. Böylece açıklanan bu çiğ süt tavsiye satış fiyatı ve 30 kuruş çiğ süt desteği ile paritenin 1,30'un üzerinde kalmasını sağlamış olacağız." ifadelerini kullandı.

Ayrıca, piyasalardaki karkas alım fiyatlarının üreticilerin büyükbaş hayvan üretim maliyetlerinin altında seyrettiğini belirten Pakdemirli, "Et ve Süt Kurumu, üreticilerin mağduriyetini gidermek için 14 Aralık 2020 Pazartesi günü itibarıyla karkas alım fiyatlarını artırdı. Buna göre, ithal menşeli karkas alım fiyatı 33 kg/liradan 35 kg/liraya; yerli menşeli karkas alım fiyatı 34 kg/TL'den 36 kg/TL'ye çıkarıldı." açıklamasında bulundu.

"Bazı çiftçiler kuraklık nedeniyle yazlık ekim yapacak"

Prof. Dr. Sönmez, "Yeterli yağışı görmeyen bazı çiftçiler, tavda bir ekim yapamadıkları için kışlık ekimden vazgeçti, yazlık ekim yapacak. Bunun sebebi de kuraklık." dedi.

Erciyes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Osman Sönmez yaptığı açıklamada, İç Anadolu'da yaygın olarak buğday üretimi yapıldığını söyledi.

Ülke genelinde buğday ekiminin genellikle ekim-aralık döneminde yapıldığını belirten Sönmez, sonbaharda yaşanan kuraklığın buğday verimini olumsuz etkileyeceğini ifade etti. Buğdayda kuraklık zararlarının 3 farklı dönemde ele alındığını anlatan Sönmez, şöyle konuştu:

"Bir çıkıştaki kuraklık, ikincisi sapa kalkmadaki kuraklık, üçüncüsü tozlaşma dönemindeki kuraklık. Bu dönemlerdeki kuraklıkların verime önemli etkisi var. Bundan sonraki yağışlar çok iyi gitse bile biz çıkıştaki kuraklık zararını yaşadık. Kuruya eken çiftçilerimizin hala şu an ürün çıkışları yok, suluya ekenlerin ise şu an 5-8 santimetre çıkışları var. Dolayısıyla kuraklığın zararını çıkışta azalma olarak görüyoruz. Sonraki yağışlar telafi etse bile biz verimde kayıplar bekliyoruz."

Bazı çiftçilerin yazlık ekim yapacağını ifade eden Sönmez, "Yeterli yağışı görmeyen bazı çiftçiler, tavda bir ekim yapamadıkları için kışlık ekimden vazgeçtiler, yazlık ekim yapacaklar. Bunun sebebi de kuraklık." dedi.

14.12.2020

Sönmez, kışlık ekimde verimin daha fazla olduğunu, ürünün hem kış yağışını hem de bahar yağışını alarak güçlendiğini dile getirdi.

Çiftçinin karlılık için kış ekimini tercih ettiğini belirten Sönmez, yazlık ekimin ise kalite için tercih edildiğini kaydetti.

Kayseri Ziraat Odası Başkanı Abdulkadir Güneş de her yerde olduğu gibi Kayseri'de de kuraklık yaşandığını, bunun da en çok çiftçiyi etkilediğini belirtti.

Bölgede çoğunlukla buğday, arpa, tritikale gibi ürünler ekildiğini anlatan Güneş, ekim ayında tarlaya ürün eken çiftçinin kuraklıktan endişeli olduğunu kaydetti.

Öte yandan Meteoroloji Genel Müdürlüğünden edinilen bilgiye göre, sonbahar mevsimi yağışları, normalin ve geçen yılın altında gerçekleşti. 2020 yılı sonbaharında ülke geneli yağışlar, normale göre yüzde 53, geçen yıla göre yüzde 11 azaldı. Tüm bölgeler normalin altında yağış aldı, en fazla azalma yüzde 59 ile İç Anadolu Bölgesi'nde gerçekleşti.

Milyonerlerin mevduatı 10 ayda 670 milyar lira arttı

Hesabında 1 milyon lira ve üzeri para bulunan mudilerin sayısı ekim sonu itibarıyla 322 bini, toplam mevduat tutarı da 2 trilyon lirayı aştı. Bu dönemde yurt içi yerleşik milyoner sayısı 288 bine, yurt dışı yerleşik milyoner sayısı 35 bine yaklaştı.

Hesabında 1 milyon lira veya üzeri parası olan mudi sayısı bu yılın 10 ayında 96 bin 784 artarken, milyonerlerin toplam mevduatı 2 trilyon liranın üzerine çıktı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verilerine göre, yurt içinde ve dışında yerleşik milyonerlerin sayısı ekim sonu itibarıyla 322 bin 225 oldu. Geçen yılın sonunda 225 bin 441 olan milyoner sayısı, 10 ayda 96 bin 784 arttı.

Milyonerlerin toplam mevduatı da ekim sonu itibarıyla 2 trilyon 61 milyar 497 milyon liraya ulaştı. Böylece milyoner başına düşen ortalama mevduat, 6 milyon 398 bin lira oldu.

Geçen yılın sonunda 1 trilyon 391 milyar 599 milyon lira seviyesinde bulunan milyonerlerin toplam mevduatı, 10 aylık dönemde 669 milyar 898 milyon liralık artış kaydetti.

Yurt içi yerleşik milyonerlere 85 binin üzerinde kişi eklendi

Yurt içinde yerleşik milyonerlerin sayısı, 10 ayda 85 bin 765 artarak 287 bin 785'e ulaştı. Bu kişilerin toplam mevduatı 1 trilyon 924 milyar 927 milyon liraya yükseldi.

Söz konusu dönemde yurt içi yerleşik milyonerlerin mevduatlarınının 796 milyar 991 milyon lirası yerel para cinsi, 1 trilyon 65 milyar 796 milyon lirası döviz tevdiat hesabı, 62 milyar 140 milyon lirası kıymetli maden depo hesaplarından oluştu. Yurt içinde yerleşik milyoner başına düşen ortalama mevduat da 6 milyon 689 bin lira olarak hesaplandı.

Yurt dışı yerleşik milyoner sayısı 10 ayda 11 bin arttı

BDDK verilerine göre, yurt dışında yerleşik mudi sayısı ekim sonu itibarıyla 34 bin 440'a ulaştı. Yurt dışındaki milyonerlerin sayısı 2019 sonuna göre 11 bin 19 kişi artarken, hesaplarındaki para miktarı 136 milyar 570 milyon lira oldu.

Yurt dışında yerleşik mudilerin bankalardaki mevduatlarınının 17 milyar 167 milyon lirası yerel para, 117 milyar 809 milyon lirası yabancı para ve 1,6 milyar lirası da kıymetli maden depo hesaplarından oluştu. Yurt dışında yerleşik milyoner başına düşen ortalama mevduat da 3 milyon 965 bin lira olarak hesaplandı.

20,7 milyar TL'lik alacak yapılandırıldı: Son gün 31 Aralık

Alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin kanun kapsamında bugüne kadar 2 milyon 787 bin mükellef başvuruda bulundu. Mükellefler bugüne kadar 269 milyon 213 bin 500 lira ödeme yaptı. Peşin ya da taksitle ödeme imkanının sunulduğu yapılandırma için başvurular 31 Aralık'a kadar yapılabilecek.

Vergi ve diğer bazı alacakların yapılandırılmasına için bugüne kadar 2 milyon 787 bin mükellef başvuruda bulunurken, 24 günlük süreçte 20 milyar 662 milyon liralık alacak yapılandırıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığından edinilen bilgiye göre, Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ile sağlanan olanaklara mükellefler yoğun ilgi gösteriyor.

Düzenlemeden yararlanmak için vergi dairelerine bugüne kadar 2 milyon 787 bin mükellef başvuruda bulundu. Bu kapsamda 3 milyon 592 bin dilekçe alınırken, 24 günlük süreçte 20 milyar 662 milyon lira alacak yapılandırıldı. Mükellefler, bugüne kadar 269 milyon 213 bin 500 lira ödeme yaptı.

Yetkililer, son günleri beklemeden ve salgın nedeniyle vergi dairelerine gitmeden elektronik ortamda başvuru yapılmasının mükellefler ve çalışanlar açısından çok daha sağlıklı olacağını vurguladı.

14.12.2020

Düzenlemeden yararlanmak için başvurular "www.gib.gov.tr" veya "www.turkiye.gov.tr" internet adresi üzerinden, ilgili vergi dairelerinden veya posta yoluyla yapılabiliyor.

Peşin ödemede vergi borcu anaparaya kadar düşebiliyor

Söz konusu kanun ile birikmiş vergi borçlarının ödenmesinde çok önemli imkanlar sağlanıyor.

Bu kapsamda yapılandırmaya başvuran ve peşin ödeme gerçekleştiren mükellefler, neredeyse vergi borçlarının sadece anapasını ödeme imkanına kavuşuyor.

Birikmiş vergi borçlarının varsa vergi ziyai cezaları siliniyor, hesaplanan gecikme faizi ve zamları ise ilgili dönemlerde geçerli olan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları uygulanarak yeniden yapılandırılıyor.

Yapılandırılan borçların peşin olarak 1 Şubat 2021'e kadar ödenmesi halinde, hesaplanan Yİ-ÜFE tutarından yüzde 90, idari para cezalarının aslından yüzde 25 indirim yapılıyor.

Ödemeler bankalara yapılabilecek, kartla gerçekleştirilebilecek

Başvuruda bulunan vatandaşlara, borçlarını Ocak 2021'de peşin ya da 6, 9, 12 veya 18 taksitle ödeme imkanı sağlanıyor.

Tercih edilen ödeme süresine göre kanunla belirlenmiş oranda bir katsayı uygulanıyor. Bu kapsamda Yİ-ÜFE tutarından yüzde 50, idari para cezalarının aslından yüzde 12,5 indirim uygulanıyor.

Öte yandan, ilk taksiti ödeyen ve borcunun kalanını ikinci taksitin ödeme süresi olan mart ayında kapatmak isteyen mükelleflere de indirim yapılıyor ve katsayı uygulanmıyor.

Yapılandırılan borçlar banka ve kredi kartı aracılığıyla ödenebiliyor. Kartla ödemeler, Gelir İdaresi Başkanlığının internet sitesinden "sanal POS" uygulaması ile yapılabiliyor.

Kanundan yararlanmak isteyenlerin, taksitle ödemeyi tercih etmeleri durumunda ilk 2 taksiti süresinde ödemeleri gerekiyor. Aksi halde bu kişiler, kanunun getirdiği imkanlardan yararlanamıyor.

Yapılandırma için başvurular 31 Aralık'a kadar yapılabilecek.

2 milyon 500 bin hane yardımla yaşıyor

Yaklaşık 15 milyon kişi, gıdadan kömüre eğitimden sağlığa kadar 44 farklı yardımla ayakta kalmaya çalışıyor

İstatistikler, Türkiye'deki yoksulluğun korkunç boyutunu gösteriyor. Muhtaç konumdaki kişilere yapılan sosyal yardımlar her geçen gün artıyor. 2018'de 14 milyon 389 bin olan yardımla geçinenlerin sayısı, sigortalıların sayısına yaklaştı. Sözcü'den Saygı Öztürk'ün haberine göre Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (AÇSHB) aracılığıyla yapılan yardım türü ve tutarları yıldan yıla artıyor. Devletten değişik isimlerde yardım alanların sayısı Bağ- Kur ve Emekli Sandığı'ndan aylık alanların sayısını geçti, neredeyse aktif sigortalı sayısına yaklaştı. En az 15 milyon yurttaşımızı yakından ilgilendiren yardımların sayısı 43'e ulaştı. Yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşması gerektiğini belirten emekli Mülkiye Başmüfettişi Mahmut Esen, lütuf yerine, sosyal bir hak niteliği kazandırılmasına ihtiyaç olduğunu belirtti.

Ülkemizdeki dar gelirli ve muhtaç konumdaki kişilere yapılan sosyal yardımların her yıl nitelikli olarak arttığını belirten Esen, TÜİK Sosyal Koruma İstatistikleri'ne göre

2018'de 14 milyon 389 bin kişiye toplam olarak 442.6 milyar TL sosyal yardım harcaması yapıldığını kaydetti. Esen, araştırma sonuçlarını şöyle değerlendirdi: 2018'de 442.6 milyar liralık sosyal yardım harcaması yapıldı.

BÜTÇENİN YÜZDE 10.5'İ

AÇSHB tarafından 2019'da sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri kapsamında (Emeklilik Sigortası finansman açığı, işveren prim indirimi vb. ödemelerle birlikte) toplam 105.3 milyar TL harcama yapılmıştır. AÇSHB, 105.3 milyar TL giderle, büyüklük itibarıyla genel bütçeli kamu idareleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Bu tutar genel bütçe toplam giderlerinin yüzde 10.5'una karşılık geliyor.

AÇSHB giderlerinde büyümenin önümüzdeki yıllara da devam edeceği anlaşılmaktadır. Nitekim, 2020'de uygulanan Pandemi Sosyal Destek Programı (Aylık alan ve başvuruda bulunan ihtiyaç sahibi ailelere 1.000'er TL olarak yardım yapılması) ödemeleri nedeniyle, AÇSHB transfer giderleri; 2020'nin ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 48.3 artışla 74 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2019'da Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü aracılığıyla toplam 55 milyar TL harcama yapılmıştır.

DÜZENLİ VE SÜRELİ YARDIM

Büyük bölümü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla düzenli ve süreli olarak yapılmış yardımlardan yıl içinde toplam 3.282.975 hane yararlanmış. Düzenli yardımlardan yararlanan hane sayısının 2 milyon 501 bin 106. Düzenli yardım alan hane sayısı, Emekli Sandığı veya Bağ-Kur kapsamında emekli aylığı alanları sayısını geçti ve aktif sigortalı olanların sayısına yaklaştı.

Sayıştay, yardımlardaki keyfiliği ortaya koydu

Emekli Mülkiye Başmüfettişi Mahmut Esen, yardımlar konusunda Sayıştay'ın yaptığı denetimlerin bu konudaki keyfiliği ortaya koyduğunu kaydetti. Bunların bazıları şöyle:

- Kamu idaresince fazla ve yersiz ödendiği tespit edilen alacaklar, mevzuata aykırı olarak silinmekte ve alacak işlemleri “kişilerden alacaklar hesabında” izlenmiyor.
- Harcama birimlerinde açılan banka hesapları muhasebe birimlerinde yeterince takip edilmiyor.
- AB fonlarından gelen tutarların girişi ve yararlanıcı kurum ve firmalara aktarımı işlemleri, Bakanlık muhasebe sistemine kaydedilmiyor.

14.12.2020

- Bakanlığa bağılı birimlere yapılan bazı bağışlar kayıt yapılmadan kabul ediliyor.
- Sağlık Bakanlığı engelli sağlık kurulu raporu veri tabanında kaydı bulunmayan kişiler ile kaydı olup ağır engelli veya tam bağımlı olma koşulunu sağlamayan kişiler için evde bakım ödemesi yapılıyor.
- 18 yaşını tamamlamış olan ve gerekli şartları taşıdığına dair belgeleri sistemde yer almayan bazı gençler için sosyal ve ekonomik destek ödemesi yapılmış.
- Sosyal ekonomik destek ödemelerinde kullanılan Yönetim Bilgi Sistemi'nde yer alan tutarlar ile ödeme tutarları arasında uyumsuzluk bulunuyor.

Kepen kaptan esnafın gözü kulağı bu toplantıda

56 saatlik hafta sonu sokağa çıkma kısıtlamasında iki hafta geride kalırken, gözler bugün toplanacak Kabine'de... Toplantının ana gündemi yine corona virüsü salgını olacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Kiralarda düzenlemeye gidiyoruz. Kabine'de ele alacağız" sözlerinin ardından milyonlarca esnaf akşam yapılacak açıklamayı bekliyor.

Kabine bugün Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında toplanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Kiralarda düzenlemeye gidiyoruz. Kabine toplantısında ele alacağız" sözlerinin ardından milyonlarca esnafın gözü bugün yapılacak toplantıya çevrildi.

Toplantıda esnafa kira yardımının salgın bitinceye kadar devam etmesi yönünde bir karar ile işyerleri için hibe ve kredi desteği çıkması bekleniyor. Kira sözleşmelerindeki ücretlerin bir kısmının hibe edilmesi, bir kısmının ise uzun vadeli ve faizsiz kredilerle karşılanabileceği konuşuluyor.

SOKAĞA ÇIKMA KISITLAMASI DÖRT GÜN MÜ OLACAK?

Kabine'nin bir diğer önemli konusu ise 31 Aralık Perşembe günü başlayacak yılbaşı tatilinin hafta sonu sokağa çıkma kısıtlamasıyla birleştirilip birleştirilmeyeceği olacak.

4 Ocak 2021'de başlanması planlanan yüz yüze eğitimle ilgili değerlendirmelerin yapılacağı toplantıda, artan vaka sayıları nedeniyle uzaktan eğitim sürecinin uzatılıp uzatılmayacağı ve yarı yıl tatilinin erkene çekilip çekilmeyeceğine de karar verilecek.

CHP'li Yavuzylmaz'dan 'yap, işlet, devret' tepkisi: Krizin sebebi bu üç kelimedede saklı

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, Türkiye'deki ekonomik krizin "yap, işlet, devret" kelimelerinde saklı olduğunu belirterek, "AK Parti bu modeli dünyada eşi benzeri görülmemiş bir kepezellikle uyguluyor" dedi.

"Yap, işlet, devret" projelerini "rant" ve "talan" olarak nitelendiren Yavuzylmaz, Osmangazi Köprüsü'nün maliyetinin 1 milyar 300 milyon dolar olduğunu, şirketin kasasına girecek toplam tutarın ise en az 10 milyar 508 milyon dolar olacağını söyledi. şirketin elde edeceği karın da yüzde 600 yani 6 köprü parası olduğunu hatırlatan CHP'li Yavuzylmaz, AK Parti hükümetinin bu parayla sadece bir köprü yaptığını belirtti.

“BEŞ SENEDE 18 MİLYAR 434 MİLYON DOLAR KUR FARKI”

ANKA'nın haberine göre, Sayıştay raporlarını da hatırlatan CHP'li vekil, bir de buz dağının görünmeyen kısmı olduğunu ileri sürerek şu ifadeleri kullandı:

Sayıştay raporlarında belirtilen bu 61 milyar 719 milyon TL'lik kur farkı yapılan dolar bazlı sözleşme hükümleri gereği ilgili yıllardaki dolar kurundan TL'ye çevrilerek hesaplanmıştır yani bu beş senede hazinenin kasasından ödenen kur farkı tutarı aslında 18 milyar 434 milyon dolardır, bugünün kuruyla tam olarak 143 milyar liradır.

Peki, bu 143 milyar lirayla neler yapılabilirdi? Bakın, asgari ücreti 3.500 TL yapmak mümkündü, 2 milyon esnafa koronavirüs sürecinde yetmişer bin TL hibe vermek mümkündü, 6 milyon kiracıya bir yıl boyunca ayda ikişer bin TL yardım yapmak mümkündü, 1,5 milyon EYT'liyi emekli etmek mümkündü, öğrencilerin KYK borçlarını ödemek, 138 bin atanamayan öğretmeni atamak mümkündü.

“AK PARTİ HÜKÜMETİ ADALET YOLUNDAN ÇIKMIŞ”

2021 yılı bütçesini AK Parti'nin 'veda bütçesi' olduğunu iddia eden Yavuzıılmaz, Yol, köprü, tünel, havalimanı demişken, görüldüğü gibi AK Parti hükümeti adalet yolundan çıkmış, sırat köprüsünden önceki son çıkışı kaçırmıştır” dedi.

Hükümet için ‘girdiği günah tünelinin ucunda ışık görülmemektedir’ ifadelerini kullanan Yavuzıılmaz, “Sayın milletvekilleri, AK Parti'nin bu veda bütçesini, vatandaşın AK Parti'ye bir mesajıyla tamamlamak istiyorum: "Son cüzdan kurduğunda, son esnaf battığında, son fabrika kapandığında, son banka satıldığında, uzun adam politikalarının beş para etmediğini anlayacak” dedi.

Trans yağ etiketten çıkarılıyor

Ali Ekber YILDIRIM

14 Aralık 2020 Pazartesi

Tarım ve Orman Bakanlığı, gıda ürünlerinin etiketinde “trans yağ” ibaresini kaldırmak için yönetmelik taslağı hazırladı. Taslak bu haliyle kabul edilirse gıda ürünlerinde “trans yağ” olsa da olmasa da etikete yazılmayacak ve tüketici trans yağ olup olmadığını bilemeyecek. Bazı ürünlerin etiketinde yer alan “ürünlerimizde trans yağ yoktur” ibaresi de böylece yasaklanmış olacak.

Bakanlık tarafından hazırlanan “Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” taslağı bakanlığın internet sayfasında görüşe açıldı.

Taslaktaki en önemli değişiklik, trans yağ ibaresinin gıda etiketlerinden çıkarılması olacak. Taslağın 7. maddesine göre, Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 35.maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi şu şekilde değiştiriliyor: “7/3/2017 tarihli ve 30000 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Mineraller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelik ile getirilen kısıtlamalar kapsamında gıda etiketlerinde trans yağ ile ilgili beyan yapılmaz.”

Uygulamadaki yönetmelik

Bakanlığın değiştirmek istediği uygulamadaki yönetmeliğin 35. maddesinin ilgili bölümü şöyle:

MADDE 35 - (1) Zorunlu beslenme bildirimini aşağıdaki bilgilerden oluşur:

- Enerji değeri.
- Yağ, doymuş yağ, karbonhidrat, şekerler, protein ve tuz miktarı.
- Tuz içeriğinin sadece gıdanın doğasında bulunan sodyumdan kaynaklandığı durumlarda bu duruma ilişkin bir ifade beslenme bildirimine çok yakın bir yerde yer alabilir.

ç) Diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen bilgilere ilave olarak sadece ilgili gıda kodeksinde tanımlanan sürülebilir yağ/margarinler, yoğun yağlar, bitkisel yağlar ve bu yağları içeren gıdaların yüzde 2'den fazla trans yağ içermesi durumunda trans yağ miktarı bildirilir.

Kanada ve bazı AB ülkelerinde yasak

Yapılan araştırmalar, trans yağların insan sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ortaya koyuyor. Bu nedenle Kanada, AB'nin bazı ülkelerinde kullanımı yasaklanan trans yağ, Türkiye'de tamamen yasak değil. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 7 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Mineraller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile yüzde 2 ile sınırlandırıldı. Yüzde 2'nin üzerinde kullanımı yasak. Yüzde 2'nin altında ise etikete yazılıyordu. Fakat bundan sonra yazılamayacak.

Etiketlerde farklı uygulamalar var

Türkiye'de trans yağ kullanımı yasak değil. Yeni yönetmelik taslağı ile de yasaklanmıyor. Yüzde 2'ye kadar kullanılabilir. Fakat etikete yazılması yasaklanıyor. Yani gıdada olan veya olmayan trans yağa ait bilgi tüketiciden saklanacak. Bugün raflara bakıldığında trans yağ ile ilgili çok farklı uygulamalar var. Bazı ürünlerin etiketinde trans yağ sıfır olarak belirtiliyor. Bazı ürünlerde trans yağ miktarı yüzde 2'nin altında ise bu miktar yazılıyor. Ancak, izin verilen yasal sınırlar içinde olduğu ifade ediliyor. Bazı ürünlerde ise "trans yağ yoktur" ibaresi yer alıyor. Yapılacak yeni değişiklikle "trans yağ" ibaresi, beyanı etiketlerden tamamen çıkarılıyor.

Endüstri değişikliğe karşı

Türkiye Gıda Dernekleri Federasyonu yetkilileri yapılacak değişikliğin doğru olmadığını özellikle merdiven altı veya kayıt dışı olarak nitelendirilen ürünlerde trans yağların kullanıldığını belirtiyor. Yetkililer, "Endüstri bu alanda önemli yatırımlar yaptı. Birçok işletme ürününde trans yağ kullanmıyor. Yeni düzenleme trans yağ kullanmayanlar için haksız rekabet oluşturacak. Trans yağın etiketlerde belirtilmesi gerekir. Ayrıca denetimlerin çok iyi yapılması lazım. Trans yağ kullandığı halde etikette belirtmeyenler var. Bunu önlemek yerine trans yağ ibaresinin tamamen kaldırılması tüketicinin doğru bilgilendirilmesi ilkesine aykırı. Yıllardır tüketicilerin etikete bakarak ürün almalarını söyledik. Şimdi etiketlere bakan tüketici yanlış ve eksik bilgilendirilmiş olacak" bilgisini verdi.

Bakanlığa göre: İbare tüketiciyi yanlış yönlendiriyor

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Harun Seçkin düzenleme ile ilgili olarak DÜNYA'ya şu bilgileri verdi: "Bu düzenleme ile 'trans yağ yoktur' ibaresini kaldırıyoruz. Zaten trans yağ kullanımını yüzde 2 ile sınırlandırdık. Bu çok

önemli bir düzenleme. Yağ olan bir gıdada yüzde 2'nin altında trans yağ olması ancak analizle tespit edilebilir. Trans yağ olma olasılığı çok düşük. Etikete 'trans yağ yoktur' diye yazıldığında tüketicide yanlış algı yaratabilir. Diğer ürünlerde trans yağ varmış gibi bir algı oluşuyor. Bunu önlemek istiyoruz. AB, Nisan 2021'de bu uygulamaya geçecek, biz 1 Ocak itibarıyla geçmiş olacağız. Geçmişte, GDO ile ilgili benzer bir durum yaşanmıştı. Türkiye'de gıdalarda GDO kullanımı yasak. Bazı üreticiler gıda etiketine 'GDO yoktur' diye yazınca diğerleri için haksız rekabete neden olur diye kaldırılmıştı."

Yasal olarak yüzde 2'nin üzerinde trans yağ kullanımının yasak olduğunu belirten Seçkin, denetimlerde yüzde 2'nin üzerine yasal işlem yapıldığını söyledi.

'Tedavi edici' sözüne izin

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik taslağı ile gıdaların tedavi edici ve iyileştirme özelliğine sahip olduğuna dair bilgilendirme yasağı da kaldırılıyor. Taslak ile Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 7. maddesinin 3. fıkrası yürürlükten kaldırılacak. Yürürlükten kaldırılan fıkra şöyle: "Özel beslenme amaçlı gıdalar ile ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gıdanın bir hastalığı önleme, tedavi etme veya iyileştirme özelliğine sahip olduğuna dair bilgilendirme yapılamaz, bu tür özelliklere atıfta bulunulamaz."

Bu fıkranın yürürlükten kaldırılması ile gıdaların hastalıkları önleme, tedavi edici ve iyileştirici özelliklerine dair bilgilendirme yapılmasına izin verilmiş olacak.

Bakanlık ne yapmak istiyor?

Tarım ve Orman Bakanlığı gıda etiketleri ile ilgili düzenlemelerde konusunda çok sıklıkla değişiklikler yapıyor. Değişiklikler de "müjde" olarak açıklanıyor. Ancak, yapılan her değişiklik bir önceki müjdeyi ortadan kaldırıyor.

Bundan 3 yıl önce, Etiketleme Yönetmeliği, "Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği" ve "Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliği olarak ikiye ayrıldı. 26 Ocak 2017 tarihli Resmi Gazete'de iki ayrı yönetmelik olarak yayınlandı. Tarım Bakanlığı bunu "Gıda etiketlerinde yeni dönem başladı" diye duyurdu. Duyuruda özetle şöyle denildi:

"Gıda etiketlerindeki bilgilendirmenin doğru, açık ve tüketici için kolay anlaşılır olması sağlanacak. Tüketicilerin gıda hakkında en doğru ve açıklayıcı şekilde bilgilendirilerek daha bilinçli seçimler yapması sağlanacak.

Gıdaların etiketinde enerji ve besin öğelerinin miktarı yer alacak. Mevcut durumda isteğe bağlı olarak veya gıdanın belirli şartları sağlanması durumunda yapılan beslenme yönünden etiketleme yeni düzenleme ile hazır ambalajlı bütün gıda etiketlerinde zorunlu hale getiriliyor. Hazır ambalajlı gıdaların etiketlerinde gıdanın

100 gr veya 100 ml'sinde enerji değeri ile birlikte besin öğelerinin (yağ, doymuş yağ, trans yağ, karbonhidrat, şeker, protein ve tuz) miktarının yer alması zorunlu olacak.”

Trans yağ %2'yi geçemeyecek

Bakanlık 7 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Minareller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile gıdalarda kullanımı kısıtlanmış öğeler listesine trans yağları da ekledi. Buna göre, perakende işletmelere arz edilen gıdalar ile son tüketiciye sunulan gıdalarda trans yağ miktarı, toplam yağın 100 gramında 2 gramı geçemeyecek. Bakanlık şimdi yapmak istediği yönetmelik değişikliği ile bu bilginin etiketlerde yer almasını yasaklıyor.

Raflardaki ürünler için süre uzatılabilir

Yönetmelik taslağına göre, gıda etiketlerinden "trans yağ" ibaresinin çıkarılması 1 Temmuz 2021'den itibaren uygulanmaya başlanacak. Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Harun Seçkin, taslağı görüşe açtıklarını ve uygulama ile ilgili sürenin sektör taleplerine göre uzatabileceklerini söyledi. Seçkin, "Raflardaki ürünleri dikkate alarak altıncı ayın sonuna kadar verdiğimiz süreyi biraz daha uzatabiliriz" dedi.

TRANS YAĞ NEDİR?

Trans yağlar ya da trans yağ asitleri, doymamış yağ grubunda yer alır. Trans yağlar hayvan vücudunda doğal olarak üretilebileceği gibi endüstriyel yollarla da üretilebilir. Doğal yolla üretilen trans yağlar, bazı hayvanların sindirim sistemindeki bakterilerce sentezlenir ve bu hayvanlardan yapılan hayvansal gıdalarda az miktarda trans yağ bulunabilir. Süt ürünlerde bulunan toplam yağın yaklaşık %2-8'ini trans yağlar oluştururken et çeşitlerinde bu oran %3-9 arasındadır. Doğal yollarla üretilen ve hayvansal gıdalardan alınan trans yağ az miktardadır ve sağlık açısından ciddi bir risk oluşturmaz. Yapay yolla üretilen trans yağlar, sıvı haldeki bitkisel yağların hidrojenle doyurularak daha katı hale gelmesiyle elde edilir. Endüstriyel trans yağlar sağlık için oldukça zararlıdır. Pek çok farklı amaçla paketlenmiş ürünlerde, hazır gıdalarda bulunan bu yağın aşırı tüketiminin, ciddi sonuçları olabilecek hastalıklara yol açabileceği bilinmektedir.

Trans yağ neden kullanılır?

Trans yağlar; ucuz, kullanımı kolay ve uzun süre bozulmadan bekleyebilen bir yağ çeşididir. Yiyeceklere güzel bir tat verir ve çabuk bozulmalarını önler. Bu avantajları nedeniyle paketli gıdaların raf ömrünü uzatmada kullanılır. Trans yağ kullanılmış ürünler ucuza mal olur, uzun süre rafta kalabilir ve tüketiciler tarafından tadı beğenilir. Bu yüzden ambalajlı gıdaların üretiminde tercih edilen bir yağ türüdür. Restoranlarda da özellikle kızartma yağı olarak sıklıkla kullanılan bir yağdır. Tekrar tekrar kullanılabilirdiği için hazır yemek sektöründe tercih edilir. Maliyet ve uzun kullanım ömrü gibi konularda avantajlı bir gıda olmakla birlikte tüketicilerin sağlığını ciddi

ölçüde riske atan trans yağların, gıda sektöründe kullanımını pek çok ülke tarafından kısıtlanmıştır.

Trans yağ nelerde bulunur?

Gıda sektöründe trans yağ içeriği en yüksek besinler: Margarin, ekmek, pasta gibi unlu mamuller, patlamış mısır, dondurma atıştırmalıklar, patates kızartması, çıtır tavuk gibi fast foodlar, kahve kreması olarak sayılabilir.

Trans yağın zararları nelerdir?

Trans yağların, günlük alınan toplam yağ miktarı içindeki oranının fazla olması pek çok farklı hastalık açısından risk oluşturur. Aşırı trans yağ tüketimi kalp hastalıklarına yakalanma riskini artırır. Diyabete yakalanmada, artmış trans yağ tüketimi önemli bir etkidir. Trans yağ, damarların en iç tabakasında hasara neden olarak damar yapısını bozabilir. Bu bozulma sonucunda damarlarda genişleme meydana gelebilir. Trans yağların bazı kanserlerin gelişimine neden olduğuna dair çalışmalar da mevcut. Kadınlarda meme kanseri riskini artırdığını gösteren çalışmalar yapılmıştır. *(Kaynak: Medicalpark Hastaneleri)*

Altın kaynaklı sanal yatırım artışı...

Alaattin AKTAŞ

14 Aralık 2020 Pazartesi

✓ *Altın ithalatını GSYH'de dengeleme amacıyla ithalat dışında bir kaleme de yazmak gerekiyordu ve o kalem yatırımlar oldu. Bu yüzden de GSYH'de yatırımlar çok hızlı artmış görüldü.*

✓ *Normalde gelecek dönemlerin büyümesini olumlu etkileyen yatırım artışından altın kaynaklı olduğu için bu sefer önümüzdeki çeyreklere hiçbir yarar yok.*

✓ *Çünkü üretime katkıda bulunması söz konusu olmayan altın şimdi bileklerde bilezik, yastık altında tasarruf aracı...*

Türkiye üçüncü çeyrekte yüzde 6.7 gibi tahminlerin üstünde büyüdü ama bilmem farkında mısınız ekonomi yönetimi "Bakın nasıl da büyüdük" diye yeri göğü inletmeye hiç mi hiç niyetlenmedi. Niye dersiniz?

Artık mütevazı davranmaya karar verdikleri için mi, yoksa bu büyümenin çürük temelli ve sürdürülemez olduğunu gördükleri için mi?

Yüzde 6.7, gerçekten de böylesine bir dönem için şahane bir oran. Ama, devamı gelirse... İşte bu oranın devamının gelmeyeceği gün gibi ortada. Bunun görünürde birkaç nedeni var.

Birincisi, pandemi ekonomilerin yeniden büzülmesine yol açıyor.

İkincisi, Türkiye'nin geçen yılın son çeyreğindeki büyümesi görece yüksek olduğu için olumsuz baz etkisi devreye girecek.

Üçüncüsü ve en önemlisi, ikinci çeyrekteki o yüksek oranın oluşmasını sağlayan düşük faizli bol kredi dönemi sona erdi.

Bunlar bir yana, normalde ekonomide bir dönem yaşanan hızlı büyüme, gelecek dönemler için de bir ivme yaratır ya da normalde yaratması gerekir. Hele hele bu yıl üçüncü çeyrekte olduğu gibi yatırımlarda çok hızlı bir büyüme varsa... Makul olan nedir; bu yatırım büyümesi gelecekte üretim artışı sağlayacak, bu üretim artışı da GSYH'yi daha da yukarı çekecektir.

Bir uzmana kulak vermeli...

Ancak bu yılın üçüncü çeyreğindeki rekor yatırım artışından böyle bir sonuç beklenemiyor. Nedenini bu konuların uzmanı bir iktisatçıya, yıllarını DPT ve Merkez Bankası'na vermiş Zafer Yükseler'e sordum:

"Gayrisafi yatırımlar incelendiğinde, diğer aktiflerde önemli bir artış olduğu görülmektedir. Nitekim diğer aktifler temmuz-eylül döneminde reel olarak yüzde 57.6 oranında artmıştır. Diğer aktif içinde parasal olmayan altın ve değerliler yer almaktadır. Bu dönemde, parasal olmayan altın ithalatında net yüzde 459.5 oranında artış olmuştur. Altın ithalatındaki bu artışın diğer aktiflerde görülen yüksek oranlı artışta etkili olduğu düşünülmektedir. Sabit sermaye yatırımlarının gelecek dönem büyüme performansı üzerine etkileri dikkate alındığında, TÜİK'in bu konuda daha detaylı ve doyurucu bilgi vermesi yararlı görülmektedir."

Zafer Yükseler'den bu teknik ayrıntıyı biraz daha basite indirgemesini istedim:

"Türkiye'nin parasal olmayan net altın ithalatı, yani Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilmeyen ve rezerve eklenmeyen altın ithalatı üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre tam yüzde 459 arttı. Bu ithalat, mal ve hizmet ithalatı kalemine girer ve GSYH'yi aşağı çeken bir etki doğurur. Dolayısıyla bu kalemi GSYH'yi pozitif etkileyecek şekilde denge sağlamak üzere bir başka kaleme daha yazmak gerekir. İşte o kalemlerden birisi gayri safi sabit sermaye oluşumunun diğer aktifler kalemi. Dikkat ederseniz bu kaleme üçüncü çeyrekte yüzde 57.6, ilk dokuz ayda ise yüzde 23.4 artış var. Diğer de stok artışı olabilir. Ocak-eylül döneminde stok artışının büyümeyi pozitif etkilediği görülmektedir. "

Buraya kadar her şey normal. Teknik bir işlem yerine getirilmiş oluyor. Bilançoyu dengelemek gibi bir işlem yapılıyor.

Ama yatırım anlamına gelen sermaye oluşumu sonraki dönemlerde GSYH'yi yukarı çekebilecek nitelikte mi? Tabii ki hayır! Yatırım artışı üretime katkıda bulunacak makine teçhizat alımından oluşmuyor ki... Altın ithal edilmiş, o altın da belki kollarda bilezik olmuş, belki tasarruf amacıyla yastık altına girmiş. Şimdi bu altının birkaç ay sonra üretimi artıracak bir etkisinden söz edilebilir mi, yok böyle bir olasılık.

Yükseler, üçüncü çeyrek GSYH gerçekleşmesine ilişkin değerlendirmesini şöyle tamamlıyor:

"Bu değerlendirmeler çerçevesinde, 2020 temmuz-eylül döneminde gerçekleşen büyümenin dengesiz ve sürdürülemez olduğu görülmektedir. Büyümenin kaynakları ve etkileyen unsurlarının, toplumun büyük bir kesiminin içinde bulunduğu ortam ile bir ilişkisi söz konusu değildir. Araba, döviz ve altın sevdası temmuz- eylül döneminde büyümenin kaynağını oluşturmuştur."

Zafer Yükseler tarafından oluşturulan tabloda da büyümeyi etkileyen kalemlerdeki hareketi detaylı olarak görmek mümkün...

Üretim ve talebi etkileyen unsurlardaki yıllık değişim (Yüzde) (Temmuz-Eylül 2020/2019)

1- Toplam istihdam	-3,4
- Hizmet sektörü istihdamı	-4,5
2- Hizmet sektörü güven endeksi	-19
3- Seyahat geliri	-71,9
4- Motorlu kara taşıtı (kayı yapılan)	118,9
- Otomobil	124,3
- Ticari araçlar (Minibüs, otobüs vs.)	204,4
5- Beyaz eşya satışları	32,3
6- Yatırım malı ithalatı	34,2
7- Motorlu taşıtlardan alınan ÖTV	424,8
8- Parasal olmayan altın ithalatı (net)	459,5
9- Mevduat bankaları mevduatları	41,1
- Hanehalkı TL mevduatı	23,4
- Hanehalkı yabancı para mevduatı	271,6
10-Mevduat bankaları kredileri	37,2
- Özel sektör	37,7
- Hanehalkı tüketici kredileri	56,5
- Konut kredileri	44,9
- Taşıtlar kredileri	53,7
- İhtiyaç ve diğer krediler	65,5

ALTININ GSYH BÜYÜMESİNE ETKİSİ YOK, EN AZINDAN OLMAMALI

Altın konusunda şöyle bir yanılığa düşmemek gerektiğinin altını çizelim:

“Türkiye altın ithal etti, böylece büyümesi yüksek göründü.”

Teknik olarak, altın ithalatının GSYH'nin değişim oranına bir etkide bulunmaması gerekir. Bu ithalat olmasa GSYH'yi aşağı çeken mal ve hizmet ithalatı daha düşük görünürdü. Yani bir bilanço gibi düşünürsek aktif ve pasif aynı miktarda daha düşük olacaktır.

Dolayısıyla altın büyüme oranı üstünde bir etkide bulunmadı ama büyümenin detaylarından yola çıkılarak geleceğe umutla bakılmasını bir anlamda önledi.

Birileri çıkıp “Bakın yatırımlar ne kadar hızlı artıyor, bu sayede gelecekte daha hızlı büyüyeceğiz” derse ya kendini kandırıyordur ya da birilerini kandırmaya çalışıyordur. Ama neyse ki bunu söyleyen çıkmadı ya da ben duymadım.

Abdulkadir Selvi

Anketten sürpriz sonuçlar çıktı

14 Aralık 2020

SICAK siyasi gündeme ilişkin çarpıcı sonuçlar taşıdığı için Optimar'ın aralık ayı anketini paylaşmak istedim.

Hilmi Daşdemir'in başkanı olduğu Optimar'ın, 3-9 Aralık tarihleri arasında, 26 ilde 2 bin 253 kişi ile yüz yüze görüşme yöntemiyle yaptığı anketten, Bülent Arınç'ın başlattığı tartışmadan Ümit Özdağ'ın çıkışına kadar birçok yeni veriyi paylaşacağım. Ama özellikle CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile ilgili bir sonuca dikkatinizi çekmek istiyorum. Cumhurbaşkanı adayı olduğu takdirde Kılıçdaroğlu'nun Erdoğan karşısında ciddi bir varlık gösteremeyeceğini düşünenlerdendim. Ama Optimar'ın anketinde çıkan sonuç onu söylemiyor. Anketin ilk kez yayınlanan ve sıcak siyasi gelişmelere ilişkin verilerini birlikte okuyalım.

MUHARREM İNCE'YE DESTEK NE DURUMDA?

CHP'ye sert eleştiriler yöneltip, "Memleket Hareketi"ni başlatan Muharrem İnce, parti kurmak için gün sayıyor. Optimar'ın anketine katılanların yüzde 14.8'i Muharrem İnce parti kursa oy vereceğini söylüyor. Az bir oran değil. Bir de Muharrem İnce'nin ikna etmesi gereken yüzde 10.1'lik bir kararsız kitle bulunuyor. Hayır diyenlerin oranı ise yüzde 75.1 seviyesinde.

İNCE'YE DESTEK HANGİ PARTİDEN?

Muharrem İnce'ye en çok destek beklendiği gibi CHP tabanından geliyor. Muharrem İnce'ye oy verebileceğini söyleyenlerin içinde CHP'liler yüzde 41.1'le ilk sırada geliyor. Oy vermem diyen CHP'liler ise yüzde 50'yle en son sırada geliyorlar. CHP'yi İYİ Parti takip ediyor. İnce'ye oy verebileceğini söyleyenlerin arasında İYİ Partililerin oranı yüzde 18.1 ediyor. Yüzde 71.6'sı ise oy vermeyeceğini söylüyor. AK Parti ve MHP seçmenleri arasında İnce'ye oy verebileceğini söyleyenlerin oranı çok düşük.

MUSTAFA SARIGÜL'E İLGİ VAR MI?

Türkiye Değişim Hareketi Partisi'nin tabelasını asmaya hazırlanan Mustafa Sarıgül'e desteğin yüzde 4.1 seviyesinde olduğu görünüyor. Sarıgül'ün ikna etmesi gereken kararsızların oranı ise yüzde 11.8 çıkıyor. Yüzde 84.1 oranında bir kesim ise Mustafa Sarıgül'e oy vermeyeceğini söylüyor.

Mustafa Sarıg l' n de CHP tabanından beslendiği görülüyor. "Sarıg l'e oy veririm" diyenlerin yüzde 9.5'i CHP'den, yüzde 8.8'i ise İYİ Parti'den geliyor. Yine AK Parti ve MHP tabanından Sarıg l'e ilgi görünmüyor.

ÜMİT ÖZDAĞ DA ANKETLERE GİRDİ

Optimar, İYİ Parti'den ihraç edilen  mit  zdağ'ı da sormuŐ. Ümit  zdağ'a oy verebilirim diyenlerin oranında İYİ Partililer yüzde 8.1'le ilk sırada geliyor. Onu 5.5'le CHP takip ediyor. Ümit  zdağ'a eski partisi MHP'den ciddi bir destek yok. Ama yine de oy verebileceğini söyleyenlerin arasında MHP'lilerin oranı yüzde 2.8 çıkıyor.

BUĞRA KAVUNCU'YA BAKIŐ

Kamuoyunun  mit  zdağ'ın iddiaları  zerine İstanbul Cumhuriyet BaŐsavcılıđı tarafından hakkında FET 'c l k iddiasıyla soruŐturma açılan Buğra Kavuncu konusuyla ilgili olduğu anlaŐılıyor. Ankete katılanların yüzde 20.5'i Kavuncu ile ilgili FET 'c  iddialarını doğru buluyor. "Doğru olduğunu düŐünmüyorum" diyenlerin oranı ise 16.3'te kalıyor. Bu konuda cevap vermek istemeyenlerin oranı ise yüzde 63.2'ye ulaşıyor.

İYİ PARTİ-FET  İLİŞKİSİ İDDİASI

Kurulduğu günden beri FET  ilişkisi iddiası İYİ Parti'nin yumuŐak karnını oluŐturuyor. Ankete katılanların yüzde 20.2'si FET 'yle ilişkisi olduğunu düŐünüyor. İYİ Parti açısından iyi olan, daha önce bu oran yüzde 28 seviyesindeydi. Bahçeli ve Erdoğan'ın "Evine d n" ağrısı İYİ Parti'nin FET  algısına olumlu bir katkı yapmış. "Hayır düŐünmüyorum" diyenlerin oranı yüzde 42.6'yken, cevap vermeyenler yüzde 37.2 seviyesinde çıkıyor.

BÜLENT ARINÇ VERİŐİ

Siyasetin ağır toplarından Bülent Arınç'ın Osman Kavala ve Selahattin DemirtaŐ'ın tahliyesine ilişkin sözleri kamuoyundan destek bulmamıŐ. Ankete katılanların yüzde 49.9'u desteklemediğini ifade ediyor. Destekleyenlerin oranı yüzde 19.6'da kalırken, cevap yok diyenlerin oranı yüzde 30.5 çıkıyor. Arınç'ın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tepkisi  zerine Yüksek İstiŐare Kurulu  yeliğinden istifası ise yüzde 33.9'la doğru bulunuyor. Olumsuz bulduğunu söyleyenlerin oranı yüzde 16.3'te kalıyor.

KILIÇDAROĞLU'NUN CUMHURBAŞKANI ADAYLIĞI

Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüŐmeleri sırasında AK Partililerin sataŐması üzerine verdiği, "Benim aday olup olmayacağımı size kim söyledi" yanıtı sürpriz oldu. Çünkü Kılıçdaroğlu Őimdiye kadar Cumhurbaşkanı adayı olacağı yönünde bir sinyal vermemiŐti. Zaten daha sonra, millet ittifakı ile birlikte karar vereceklerini söyledi.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNDEKİ SİRALAMA

"Cumhurbaşkanlığı seçiminde kime oy vereceksiniz" anketinde Cumhurbaşkanı Erdoğan yüzde 33.8'le ilk sırada geliyor. Son dönemlerdeki tırmanıŐı sürdüren Mansur Yavaş yüzde 6.6'yla ikinci sıraya yerleŐirken, Ekrem İmamoğlu 4.7'yle altıncı

sıraya gerilemiş durumda. Mansur Yavaş'tan sonra 5.1'le Meral Akşener geliyor. Kılıçdaroğlu ise 4.5'le 7'nci sırada yer alıyor.

BİR İTİRAZIM VAR

Cumhurbaşkanlığı adaylığı konusunda iki itirazım var. Erdoğan'ın adaylığı net. Ama onun karşısına muhalefet ortak aday mı çıkaracak yoksa çoklu adayla mı seçimlere gideceğiz, bu çok önemli bir nokta. İkincisi ise seçim konjonktürüne girilmeden ve adaylar ortaya çıkmadan yapılacak ölçümler gerçekçi olmaz. Sadece bugünü yansıtır. Çünkü seçimin bir ruhu var. Erdoğan'ın karşısında en güçlü aday kimse, muhalefetin orada toplanacağı belli. Ekmeleddin İhsanoğlu bile yüzde 38.44 oranında oy aldı.

KILIÇDAROĞLU İLE ERDOĞAN YARIŞIRSA

Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı seçiminde hem de en beğenilen siyasetçiler araştırmasında yedinci sırada gelmesine rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın karşısında cumhurbaşkanı adayı olması durumunda tablo tam tersine dönüyor. Optimar'ın "Son turda Erdoğan ve Kılıçdaroğlu kalsa oyunuza kime verirsiniz" sorusuna ankete katılanların yüzde 42.2'si Kılıçdaroğlu diyor. Neredeyse CHP'nin iki katı bir oy oranına ulaşıyor. Ha, Kılıçdaroğlu'nun adaylığına en çok Erdoğan sevinir demiştim. Anket onu doğruluyor. Kılıçdaroğlu ile yarıştığı takdirde Erdoğan, yüzde 47.8'le kazanıyor.

PARTİLERİN OY ORANI

Finali partilerin kararsızlar dağıtıldıktan sonraki oy oranlarıyla yapalım:

- * AK Parti-41.2
- * CHP-23.7
- * MHP-11.1
- * İYİ Parti-10.9
- * HDP-8.4

Bu durumda cumhur ittifakı 52.3, Saadet Partisi eklendiğinde ise CHP, İYİ Parti ve HDP'den oluşan millet ittifakı ise 43.9 çıkıyor.

İbrahim Kahveci

Abartmayın çok zenginiz!

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk 2021 bütçe görüşmelerinde “Yoksulluk, özellikle aşırı yoksulluk Türkiye için sorun olmaktan kalktı” dedi.

Muhalefet yoksulluk intiharlarını gündeme getirince bu açıklamada bulundu.

Kendisi resmi verilere bakınca bunu söylüyor tabii. Ama acaba o resmi veriler ne kadar doğru?

2011-2016 arasında TÜİK Başkanlığı yapmış olan ve Şubat 2016’da istifa eden DEVA Partisi Sektörel Politikalar Başkanı Birol Aydemir boşuna çırpınmıyor.

“Ben de TÜİK’in enflasyon, istihdam, büyüme gibi alanlarda yayınladığı verilerin artık çok şüpheli ve tartışmalı olduğu konusunda hemfikirim. Veriler doğru olmazsa uygulayacağınız politikaların da doğru olma ihtimali yok. İstatistik Kurumu, aynı zamanda hükümetin icraatını ölçüyor” diyor.

Mecliste AK Partili Vekiller de “Fakir nerde, bana gönderin” diyebiliyorlar. Ya da “İşsizlik yok, iş beğenmeyenler var” söyleyebiliyorlar.

O zaman soralım Fakir miyiz, zengin miyiz?

Fakiriz, hem de 1998 yılı kişi başı gelirinden daha fakiriz. Nasıl mı?

Aralık 2016’da TÜİK ülkemizin gelir ölçümünde, yani GSYH hesabında revizyona gitti. Oysa bu çalışmaya Birol Aydemir başlamıştı. Maliye Bakanlığına bağlı Gelir İdaresi verileri ile kayıtlı ölçüme geçilecekti.

Ama 4,5 yıl GİB veri vermemiş. Evet, Maliye Bakanlığı Müsteşarı olan Naci Ağbal TÜİK’e veri verilmesini önlemiş. “Ben defalarca istememe rağmen, kendi kanunlarındaki hükmü engel göstererek, Vergi Usul Kanunundakini, veremeyeceklerini söylediler. Ben de bizim TÜİK kanunu gereği bunu vermeleri gerektiğini ve bunun bir zorunluluk olduğunu söylememe rağmen, buna yıllarca engel oldular” diyor Birol Aydemir.

14.12.2020

Şubat 2016'da TÜİK Başkanlığından istifa ediyor ve yıl ortasında hiçbir kanun bile değişmeden TÜİK'e veriler veriliyor. 3-4 yıl sürmesi gereken çalışma ise 4-5 ayda bitirilerek yeni GSYH açıklanıyor.

Ve birden ortaya zengin bir Türkiye çıkıyor.

Bakın nasıl zenginleştik?

2011-2015 arası 4 yılda sadece yüzde 14,0 olan toplam büyüme, revizyon sonrası birden yüzde 26,6 büyümeye dönüverdi.

Mesela 2015 yılında eski seride yüzde 4,0 olan büyüme yüzde 6,1'e; 2014 yılında yüzde 3,0 olan büyüme yüzde 4,9'a; 2013 yılında yüzde 4,2 olan büyüme ise yüzde 8,5'e çıkıvermişti.

Eski seriye göre son 4 yılda bir anda iki kat daha fazla büyümüş ve zenginleşmiş olduğumuzu bize söylediler.

Ama bu büyüme verisi öyle mucize ki; eski seri ile yeni seri arasındaki fark 2015 yılında %20,4'e ulaşırken geriye gittikçe bu fark azalıyordu. Yani o dönem Başbakan Erdoğan'ın "Ekonomide patinaj yapıyoruz" dediği yılları bir anda toz pembe yapıverdi ve AK Parti dönemi parıl parıl parladı.

2015 yılındaki eski-yeni seri farkını 1998 yılına getirdiğimizde GSYH 277,7 milyar dolar yerine 326,2 milyar dolara çıkıyor. O zaman kişi başına gelir ise 5.223 dolar olunca, o doların reel 2020 değerinin de 8.344 dolar olduğu görülüyor.

Yani muhteşem AK Parti aslında Türkiye'yi kişi başına reel değerinde 1998'den daha fakir hale getirdi. (09/2020 kişi başına gelir 8.185 dolar)

22 yıl sonra daha fakir bir Türkiye var karşımızda.

Öyle meydanlarda söylenen 'ülke gelirini 3'e katladık' sözleri aslında sanal bir yalan zenginlik. **Gerçekte reel olarak 1998 yılından daha fakiriz.**

İşte bu sanal resmi zenginliğe nasıl ulaştığımızı aslında verilmeyen veriler ve reel olmayan gelirlerle Birol Aydemir açıklıyor.

Bakın son 2-3 yılda elektrik tüketimi düşerken GSYH artabiliyor. Çalışan sayısı düşerken de GSYH hem de reel olarak artabiliyor. Azalan çalışan sayısının yanında çalışılan saat bile yüzde 20 düşerken GSYH reel artış gösterilebiliyor.

O zaman Bakan Selçuk haklı değil mi?

14.12.2020

Eline "iş-aş" yazarak intihar eden vatandaş anlaşılmaz elbette. Ya da işsiz kalanlara da iş beğenmiyorlar deriz.

Kağıt üstünde cennet gibi bir ülke yarattık... Vatandaş açısından bu gelir sanal ama Ülkeyi Yönetenler açısında vergisi çatır çatır alınıyor.

Pik yapan ekonomide kendileri en itibarlı hayatlarını yaşarlarken, vatandaş canına kıyabiliyor. Meydanlarda kendini ateşe verenler, evladına kitap alamayınca arka odada kendini asanlar, borçlar birikince hayatlarına son verenler....

Bu ülke böyle yönetilmez.

Bir canın bile hepimizin üzerinde vebali var.

Gerçi -lidercilerin- "Onlar intihar ederek reisimizi zora sokmak istiyorlar" tezi de önemli. Bu açıdan bakıldığında inancın ne olduğunu da sorgulayabiliyoruz

İşin özetine gelelim.

Malatya'da ekmek yok diyen vatandaş kendi fikrine sonradan katılmadığını açıklamıştı.

Çünkü abartmıştı...

Biz de abarttık... Kimse haksızlık etmesin aslında fakirlik yok, ülke para içinde bolluk bereket saçıyor. En azından TÜİK bu yönde çok sıkı çalışıyor. Verileri vermeyenler de şimdi işinin başında iş görüyor.

14 Aralık 2020, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Artık diplomatik nezaket rafa kalktı... Herkes ağzına geleni söylüyor

Uluslararası ilişkilerde diplomatik nezaketin sürekli gündemde bulunduğunu zannedenler yanılıyor... Son dönemde nezaketin yerini kabalığın ve hoşgörünün yerini yobazlığın aldığını görmemek mümkün değildir. Son bir somut örneği Bakü'den verebiliriz... Öte yandan Avrupa Birliği Liderler Zirvesi'nde önceki gün alınan kararlar sonrasında Yunan basını küplere bindi. Yunanistan Başbakanı Miçotakis, "**Türkiye'ye yaptırım baskısı bitmedi**" iddiasında bulundu.

Minsk Grubu'nu tersledi

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, temaslarda bulunmak üzere Bakü'ye gelen Minsk Grubu heyetine, "**Buraya gelmek sizin fikrinizdi, Minsk Grubu'nu buraya davet etmedim**" dedi. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, AGİT Minsk Grubu eş başkanları Fransız Stephane Visconti, ABD'li Andrew Schofer ve AGİT Özel Temsilcisi Andrzej Kasprzyk'i kabul ederken bunları söyledi.

Yok edeceğiz

Bu arada Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Ermenistan'ın Dağlık Karabağ'da varılan ateşkesi ihlal ettiğini duyurdu. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, provokasyonun ardından "**Bu sefer onları tamamen yok edeceğiz**" dedi.

İran'ın kabalığı

Diplomatik nezaketin rafa kaldırıldığı günümüz uluslararası ilişkilerine bir örnek de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Bakü'de okuduğu şiire, İran'dan gelen tepkilerdir. Nitekim Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İran Dışişleri Bakanı Cevat Zarif ile yaptığı telefon görüşmesinde, Türkiye ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı hedef alan açıklamaların kabul edilemez olduğunu söyledi.

Kabul edilemez

Bakan Çavuşoğlu, İrani mevkidaşına, söz konusu şiiirin Karabağ ile ilgili olduğuna ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasında İrani'ı ima dahi etmediğine dikkati çekti. Çavuşoğlu, buna rağmen böyle bir konuşma bahane edilerek, bu konuyla ilgili düşüncelerin Türkiye'ye iletebileceği kanallar da açıkken İrani tarafından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı hedef alan mesnetsiz ve ağır açıklamalar yapılmasının kabul edilemez olduğunu dile getirdi.

Ekonomimizi yıkacaklarmış

Diplomatik nezaketin rafa kaldırılmasına bir örnek de ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi ve eski Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey'in, Al Monitor haber sitesine verdiği röportajdan alınabilir. Jeffrey Türkiye'ye yönelik kirli planları itiraf etti. Jeffrey, Ankara yönetiminin Ekim 2019'da Rojava'da başlattığı operasyonları durdurması için ABD'nin devreye girdiğini belirterek, Türkiye'nin operasyonlarına son vermemesi durumunda, "**Ekonomilerini yıkmaya hazırđık**" dedi.